

Samenvatting

De gemeente Maastricht heeft als doel om haar inwoners te voorzien in passende ondersteuning, hiervoor kunnen maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen worden ingezet. Een algemene voorziening is laagdrempelig, is voor alle inwoners vrij toegankelijk en draagt bij aan het welbevinden van onze inwoners. Door de inzet van algemene voorzieningen draagt de gemeente bij aan een breed pallet aan ondersteuning.

Het college heeft besloten om, naast maatwerkvoorzieningen, ook algemene voorzieningen vanaf 2020 structureel te subsidiëren en hiervoor een beleidsnotitie en subsidieregeling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Beslispunten

Aan het college wordt gevraagd:

Beslispunt 1: Besluiten dat algemene voorzieningen behoren tot het structurele ondersteuningsaanbod;

Beslispunt 2: In te stemmen met de begroting en dekking algemene voorzieningen;

Beslispunt 3: De beleidsnotitie en bijbehorend raadsvoorstel voor te leggen aan de raad ter besluitvorming.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 26 november 2019:

Conform.

1. Aanleiding

In 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Daarmee werden ze verantwoordelijk voor de ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Maatwerkvoorzieningen op basis van deze wetten vormen echter niet de enige oplossing voor kwetsbare inwoners die problemen ondervinden in hun dagelijks leven. Hulp en ondersteuning kan ook gevonden worden binnen de gemeenschap zelf. Dit is van alle tijden: binnen gemeenschappen is altijd in meer of mindere mate sprake geweest van ondersteuning voor elkaar, ontstaan binnen een buurt, (geloofs)overtuiging, sociaal-culturele of andere verbondenheid.

Hoe verder deze hulp en ondersteuning binnen de gemeenschap is ontwikkeld, hoe sterker de 'samenredzaamheid' is. Concreet betekent dit dat er dan allerlei (vrij toegankelijke) activiteiten en initiatieven zijn waar mensen gebruik van kunnen maken, waarmee de overheid geen of minimale bemoeienis heeft. Denk hierbij aan inwonersondersteuning als klussteams of maaltijdvoorzieningen.

Als gemeente willen we bijdragen aan deze samenredzaamheid, door activiteiten binnen de gemeenschap zelf te stimuleren en ondersteunen. Deze activiteiten of initiatieven zijn een onderdeel van 'algemene voorzieningen'. Dit zijn plekken waar mensen 'mee kunnen doen' zonder dat hiervoor een indicatie afgegeven wordt op basis van één van de drie bovengenoemde wetten. Denk hierbij aan dagactiviteiten zoals bij een kinderboerderij of in een huiskamer.

Met deze activiteiten kan de inzet van maatwerkvoorzieningen op basis van bovengenoemde wetten óf het gebruik van andere vormen van professionele, duurdere zorg uitgesteld of voorkomen worden. Dit kan vervolgens leiden tot minder kosten voor deze voorzieningen of professionele zorg.

Zo verschuift hulp en ondersteuning van de 'professionele en institutionele wereld' dichter naar het dagelijkse leven van mensen. Zo hoef je een 'kleine vraag om hulp' niet altijd meer te beantwoorden met een (zware) professionele oplossing. Dit verlaagt de drempel om gebruik te maken van de hulp of ondersteuning. Bovendien verwachten we dat algemene voorzieningen beter aansluiten bij de vraag van inwoners, bijdragen aan een positieve gezondheid en ertoe kunnen leiden dat mensen langer zelfstandig wonen en meer regie op hun leven houden.

Sinds 2016 experimenteren we met het faciliteren en ondersteunen van algemene voorzieningen die vooral vanuit inwoners of vrijwilligersorganisaties zijn ontstaan. Vanuit het Sociaal Investeringsfonds zijn bijvoorbeeld Kinderboerderij Daalhoeve, Athos, het Werkhuis en The Masters ondersteund. Vanuit hetzelfde fonds worden Huiskamers – laagdrempelige inloopvoorzieningen in buurten, ontstaan vanuit de Burgertops in 2014 en 2015 – ondersteund.

Deze experimenten maken onderdeel uit van de ontwikkeling van het Maastrichtse sociale domein: naast verschuiving van specialistische hulp naar hulp in de gemeenschap, ook inzet op preventie en het ontschotten van wetten en financieringsstromen. Ondersteuning vanuit algemene voorzieningen wordt immers gefinancierd vanuit één integraal budget en is niet gebonden aan één van de relevante wetten. Deze ontwikkeling in het sociaal domein is ook nadrukkelijk beschreven in het Hoofdlijnenakkoord coalitie 2018-2022, waarin de ontwikkeling van algemene voorzieningen als doelstelling is opgenomen.

Tot nu toe was er sprake van tijdelijke vormen van financiële ondersteuning. Het is tijd voor de volgende stap. Op basis van de inzichten en 'lessons learned' kiezen we daarom nu voor het structureel en transparant ondersteunen van algemene voorzieningen, op basis van een subsidieverordening. Dit op basis van een heldere definitie van een algemene voorziening en criteria waarmee een algemene voorziening (financiële) steun kan ontvangen van de gemeente.

2. Context

- Het hoofdlijnenakkoord coalitie 2018 – 2022 “Maastricht, onbegrensd en ontspannen”. (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 1.3, p.8)
- Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 1.4, p.8)
- Sociaal Investeringsfonds in Programmabegroting 2016 (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 2.2, p.11)
- Wet maatschappelijke ondersteuning (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 1.2.1, p.5)
- Jeugdwet (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 1.2.2, p.6)
- Participatiewet (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 1.2.3, p.6)

3. Gewenste situatie

Met de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland 2022 is er een beweging ingezet om meer integraal en voorliggend te gaan werken. Algemene voorzieningen zijn daarbij een eerste stap om te werken met een integraal budget waar alle doelgroepen gebruik van kunnen maken. Door deze werkwijze leggen we de regie bij mensen die dat kunnen en die zelf de weg naar ondersteuning weten te vinden. Mensen die dat niet kunnen, hebben nog altijd de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te krijgen.

Kenmerkend voor een algemene voorziening is dat het gaat om een in beginsel vrij toegankelijke voorziening. Dat wil zeggen: iedereen kan er gebruik van maken, zonder dat eerst een diepgaand onderzoek verricht wordt naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers van diensten, activiteiten of zaken, gericht op zelfredzaamheid, participatie, etc. Het is mogelijk dat iemand die een aanvraag voor een maatwerkvoorziening doet, nadat het college zijn behoefte aan ondersteuning heeft onderzocht, naar een algemene voorziening wordt verwezen. Dit in tegenstelling tot een maatwerkvoorziening, waarbij als eerste een screening en toetsing plaatsvindt voordat de (individuele) voorziening via een formele beschikking wordt toegekend.

Cruciale vraag is welk maatschappelijk en financieel rendement een algemene voorziening oplevert. Deze vraag wordt beantwoord in de beleidsnotitie Algemene Voorzieningen (paragraaf 3.2, vanaf p. 16). Aangezien het grootste gedeelte van het budget voor algemene voorzieningen opgaat in voorzieningen voor dagactiviteiten zal de nadruk bij de beschrijving van rendement liggen op deze vorm van algemene voorziening.

Met de beleidsnotitie en subsidieregeling maken we het mogelijk om algemene voorzieningen structureel te financieren. In de beleidsnotitie staan drie verschillende algemene voorzieningen beschreven:

- Huiskamers

Huiskamers maken, ieder op een eigen manier, onderdeel uit van een breed palet aan sociale voorzieningen in de buurten van Maastricht. De reeds bestaande huiskamers organiseren op structurele basis ontmoeting voor buurtbewoners, in de vorm van bijvoorbeeld gezamenlijk koffiedrinken, kaarten of creatieve activiteiten.

- Algemene voorziening dagactiviteiten

Een algemene voorziening dagactiviteiten in Maastricht is een plaats voor mensen die steun nodig hebben bij het kunnen deelnemen aan activiteiten in de samenleving. Deze plaats is uitnodigend en toegankelijk (zowel letterlijk als figuurlijk). Mensen worden gewaardeerd en gerespecteerd om hun mogelijkheden en kwaliteiten. De sfeer en het activiteiten aanbod zijn zodanig dat men zich welkom en begrepen voelt. Activiteiten zijn passend bij ieders interesses en vervullen een rol van betekenis.

Het doel is dat de deelnemers een betekenisvolle dag invulling hebben die bijdraagt aan de verschillende leefgebieden van positieve gezondheid. Er wordt vooral gekeken wat iemand wel kan en hoe onderlinge ondersteuning gestimuleerd kan worden.

- Algemene voorziening inwonersondersteuning

Binnen Maastricht zijn er verschillende vormen van (individuele) inwonersondersteuning aanwezig die gericht zijn op informatie en advies, diensten en kortdurende ondersteuning. Een algemene voorziening inwonersondersteuning hoeft zich niet op alle onderdelen te richten. Zo zijn er algemene voorzieningen die klussen in en om het huis verzorgen. Ook zijn er algemene voorzieningen die helpen met diensten zoals strijkservice, naaiwerkzaamheden, pakketservice en informatie en advies over allerlei zaken. De inwonersondersteuning draagt bij dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen als ook de regie in eigen handen kunnen houden. Voor de dienst wordt of een tegenprestatie of een kleine vergoeding gevraagd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Algemene voorzieningen laten een positieve bijdrage zien op de verschillende leefgebieden van positieve gezondheid. Door de verschillende typen algemene voorzieningen en de daarbij behorende activiteiten kunnen inwoners meedoen op een manier die bij hen past. Door het faciliteren van algemene voorzieningen ontstaat er een grotere sociale cohesie.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

Met de inzet van algemene voorzieningen zijn er minder maatwerkvoorzieningen nodig. Voor algemene voorzieningen geldt een ander toegangsproces. Een inwoner kan zelf rechtstreeks naar een algemene voorziening toe gaan.

7. Informatiemanagement en automatisering

N.v.t.

8. Financiën

Dat heeft geleid tot onderstaande begroting en dekkingsvoorstel:

Type algemene voorziening	Bedrag	Dekking	Financiering
Huiskamers	€ 85.000	€ 65.000 uit algemene voorzieningen Wmo € 20.000 uit innovatiebudget Wmo	Subsidie met subsidieplafond
Inwonersondersteuning informatie, advies en diensten	€ 130.000	€ 53.100 uit budget verdere ontwikkeling van een laagdrempelige zorginfrastructuur op wijkniveau € 17.700 uit budget algemene voorzieningen € 25.000 uit werkbudget maatschappelijke participatie € 34.200 uit innovatiebudget Wmo	Subsidie met subsidieplafond
Algemene voorziening dagactiviteiten	€ 1.300.000	€ 336.000 algemene voorzieningen Wmo € 134.500 innovatiebudget Wmo € 220.000 uit begeleiding groep € 50.000 (art.19 lid 1 verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.) € 559.500 deels innovatiebudget en deels verdere ontwikkeling van een laagdrempelige zorginfrastructuur op wijkniveau	Subsidie met subsidieplafond
Totaal	€ 1.515.000	€ 1.515.000	

Collegevoorstel

Er wordt voorgesteld om geen eigen bijdrage te innen vanwege het verhogen van de drempel en dat de inkomsten niet opwegen tegen de onkosten die gemaakt worden voor het verwerken van de eigen bijdrage (zie beleidsnotitie Algemene Voorzieningen, paragraaf 6.2, p. 23).

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

Met het sociaal investeringsfonds en de pilot Noordwest is er geëxperimenteerd en input verzameld. Deze input is geland in zowel de beleidsnotitie als de subsidieregeling algemene voorzieningen 2020.

11. Voorstel

Aan het college wordt gevraagd:

Beslispunt 1: Besluiten dat algemene voorzieningen behoren tot het structurele ondersteuningsaanbod;

Beslispunt 2: In te stemmen met de begroting en dekking algemene voorzieningen;

Beslispunt 3: De beleidsnotitie en bijbehorend raadsvoorstel voor te leggen aan de raad ter besluitvorming.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Nadat de beleidsnotitie en subsidieregeling door de raad vastgesteld zijn, wijzen we de organisaties die deelgenomen hebben aan de experimenten op deze subsidiemogelijkheid.

Elk jaar stelt het college de subsidieplafonds vast. De inzet bij algemene voorzieningen worden gemonitord. Twee jaar na ingang subsidieregeling vindt er een evaluatie plaats.

Een van de doelstellingen zoals in de gemeentelijke begroting 2020 staan geschreven is het vormen van een krachtige sociale basisinfrastructuur. Algemene voorzieningen zijn daar een onderdeel van. Het verder ontwikkelen van de sociale basisinfrastructuur kan gevolgen hebben voor de inzet van algemene voorzieningen. Zoals in de begroting is te lezen staat stimuleren, faciliteren en verbinden we vrijwilligers- en bewonersinitiatieven en bevorderen we de maatschappelijke betrokkenheid. Dat doen we onder andere door laagdrempelige algemene voorzieningen. Mogelijke gevolgen worden aan college en raad voorgelegd.